

Monitor for veitransportens CO₂-utslipp

TØI rapport 1932/2023 • Forfatter: Lasse Fridstrøm • Oslo 2023 • 22 sider

Fra 2021 til 2022 gikk CO₂-utslippet i veitransport ned med 1,3 prosent, til 8,715 millioner tonn. Dette går fram av Transportøkonomisk institutts nye CO₂-monitor – en enkel regnerutine for å følge veitransportutslippet fra måned til måned og sammenlikne dette med foreliggende framskrivinger og måltall. Utslippstallene framkommer ved at en bearbeider statistikken over drivstoffsalg, slik denne offentliggjøres hver måned av Statistisk sentralbyrå.

Metodikk

Statistisk sentralbyrå (SSB) og Drivkraft Norge har nokså nylig begynt å offentliggjøre månedstall for drivstoffsalget i Norge. Disse tallene er, supplert av oppgaver over innblandingen av biodrivstoff i bensin og autodiesel, nok til å beregne utviklingen i CO₂-utslippet i veitransport med ganske stor nøyaktighet. En må, for hver måned, hente ut fire tall fra [SSBs kildetabell 13585](#). Det dreier seg om salget av bensin, autodiesel, ren bioetanol og ren biodiesel. Disse omsetningstallene foreligger vanligvis ca. 20 dager etter månedens slutt.

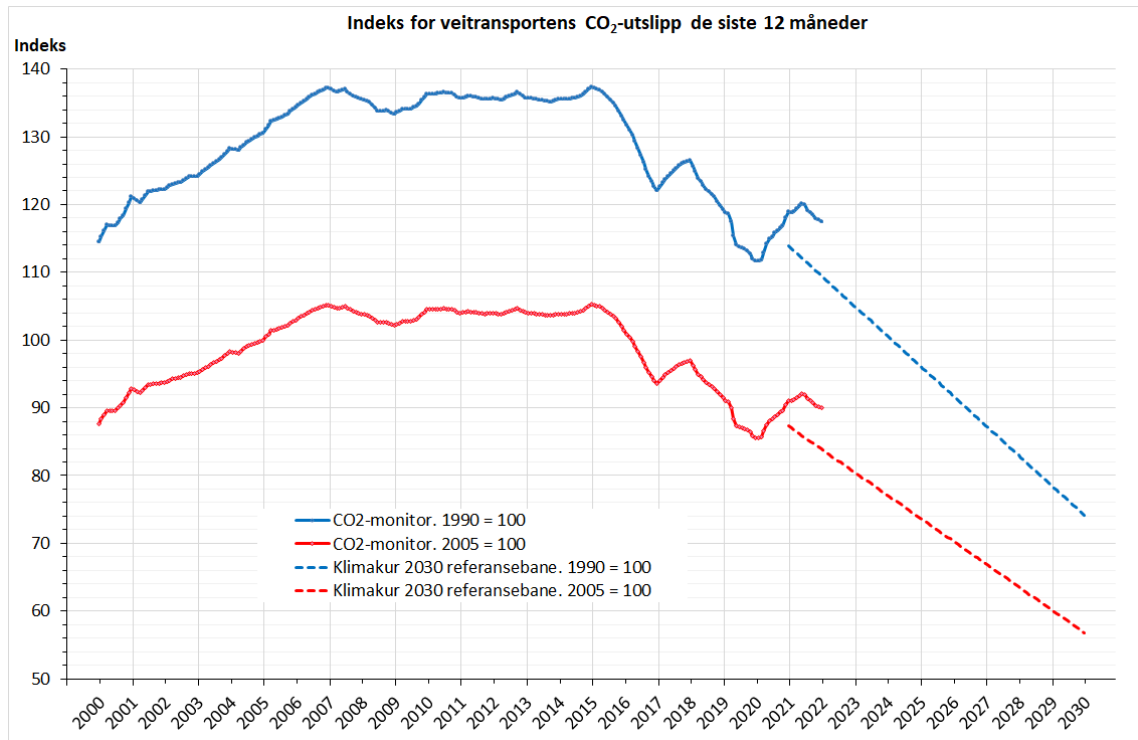
Månedstallene varierer betydelig rundt en langsiktig trend. Usikkerheten kan reduseres vesentlig dersom en rapporterer summen av de siste 12 månedenes drivstoffsalg. Slik blir trendbildet tydeligere, og en nøytraliserer sesongvariasjonene. 12-månederssummen, beregnet ved slutten av en hvilken som helst måned, er direkte jevnførbar med utslippet eller drivstoffsalget i hvilket som helst et referanseår, f. eks. 1990, 2005 eller 2030. En kan enkelt etablere indekser som tallfester og sammenlikner utviklingen over tid.

Metodikken gir separate tall for utslippene ved forbrenning av henholdsvis bensin og diesel. Noen ytterligere oppdeling vil ikke være mulig med de statistiske kilder som finnes.

Resultater

Fra 2021 til 2022 gikk veitransportutslippet av CO₂ ned med 1,3 prosent, ifølge vår nye CO₂-monitor. Utslippet i 2022 var 17 prosent høyere enn i 1990, men 10 prosent lavere

enn i 2005 (figur S.1). Regnet i absolutte tall var veitransportutslippet i 2022 på ca. 8 715 000 tonn CO₂.

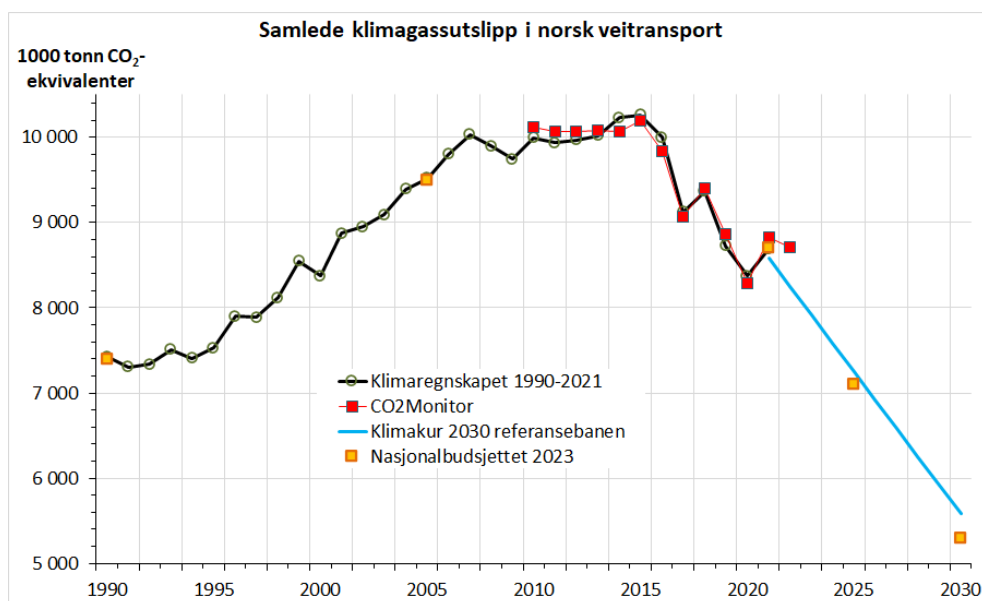
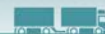
Figur S.1: Indekser for veitransportens CO₂-utslipp gjennom de siste 12 måneder, sammenliknet med utslippet i 1990 eller 2005. Desember 2000 til desember 2022.

I løpet av kalenderåret 2022 var det beregnede CO₂-utslippet i veitransport 7 prosent høyere enn det som følger av referansebanen i Klimakur 2030, om en i denne banen ser for seg en jevn lineær nedgang i utslippene fra 2021 til 2030 (figur S.1 og S.2). Det samlede klimagassutslippet i henhold til Klimakurs referansebane for veitransporten er 70,8 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i løpet av de ti årene 2021–2030. Ca. 1,4 prosent av klimagassutslippet i veitransporten består av andre gasser enn CO₂. Disse omfattes ikke av CO₂-monitoren og er holdt utenom i beregningene som ligger til grunn for figur S.1.

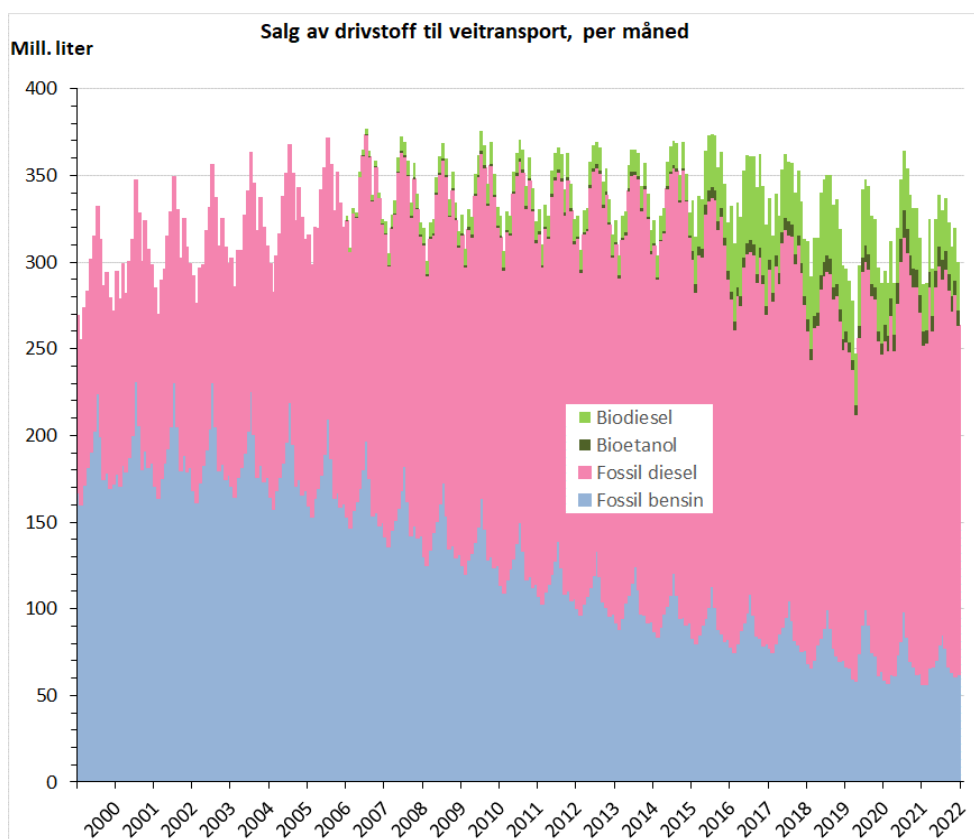
Fra 2019 til 2022 sank utslippet ifølge CO₂-monitoren med 1,6 prosent, eller med ca. 0,5 prosent per år. Klimakurs referansebane innebærer til sammenlikningen en årlig reduksjon på 4,7 prosent fra 2021 til 2030.

Nasjonalbudsjettet for 2023 angir veitransportutslipp i 2025 og 2030 som ligger enda lavere enn Klimakurs referansebane (figur S.2).

En vesentlig del av nedgangen i veitransportens CO₂-utslipp siden 2015 kan tilskrives økt bruk av biodrivstoff (figur S.3). På lengre sikt vil overgangen til batterielektriske og andre utslippsfrie kjøretøy ha større betydning.

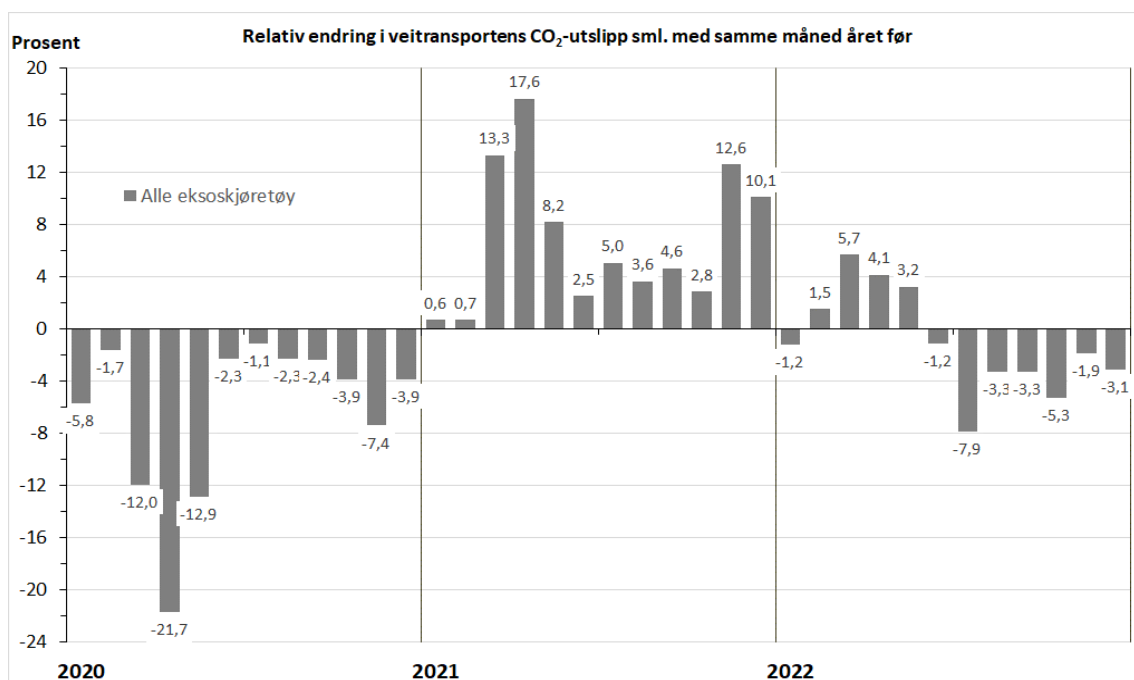
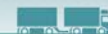
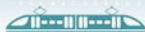

Figur S.2: Årlige klimagassutslipp i veitrafikken 1990–2022 og 2021–2030, i henhold til fire ulike kilder.

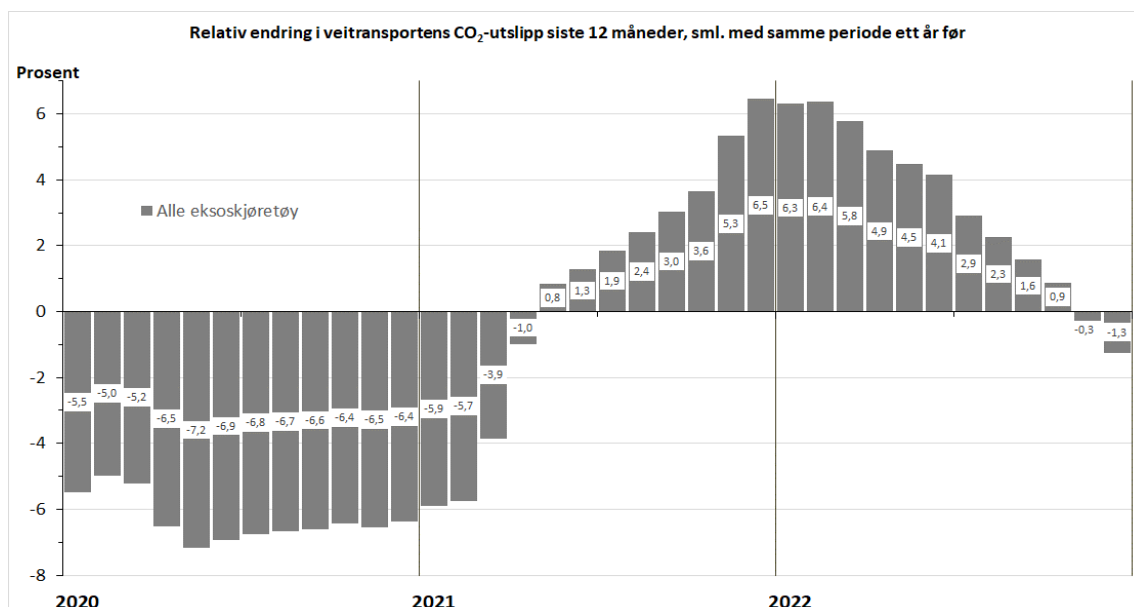
Figur S.3: Månedlig salg av drivstoff til veitransport 2000–2022.

Figur S.4 viser relative endringstall beregnet for den enkelte måned, sammenliknet med samme måned året før, siden januar 2020.

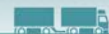
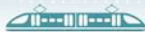
Figur S.4: Relativ endring i veitransportens månedlige CO₂-utslipp sammenliknet med samme måned året før. Januar 2020 til desember 2022.

Det er nokså store utslag fra måned til måned. Dette kan gjøre det vanskelig å se trenden i utviklingen. Det store bildet kommer bedre fram i figur S.5, der vi viser endringene i akkumulert utslipp gjennom de siste 12 måneder (glidende 12-måneders sum).

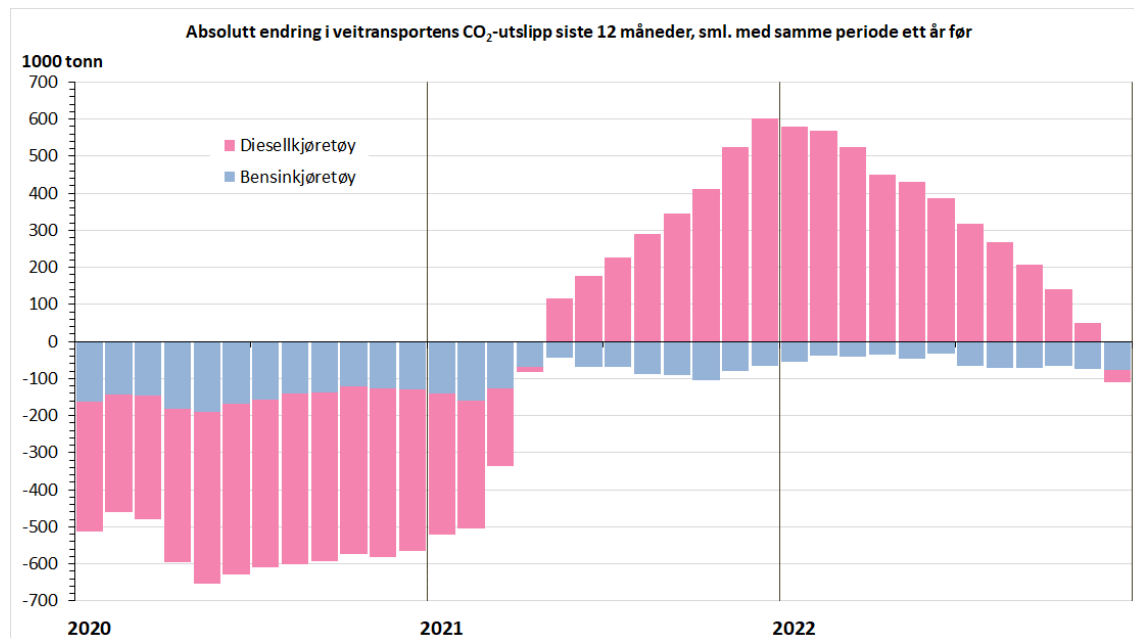

Figur S.5: Relativ endring i veitransportens CO₂-utslipp gjennom de siste 12 måneder, sammenliknet med samme periode året før. Januar 2020 til desember 2022.

Utslippene fra bensinkjøretøy er stadig synkende (figur S.6). Det har sammenheng med at det blir færre og færre bensinbiler i bestanden.

Men utslippene fra diesellkjøretøy var i vekst fra mai 2021 til november 2022. Dette må likevel forstås på bakgrunn av den spesielt lave trafikken under pandemien. I løpet av kalenderåret 2022 var utslippet fra diesellkjøretøy en halv prosent lavere enn året før.

Figur S.6: Absolutt endring i veitransportens CO₂-utslipp gjennom de siste 12 måneder, sammenliknet med samme periode året før, etter drivstofftype. Januar 2020 til desember 2022.

Etter hvert som figur S.1 til S.6 oppdateres, vil en i månedene fram til desember 2030 med korte mellomrom kunne fastslå hvordan veitransportutslippet utvikler seg i sammenlikning med Klimakurs referansebane og med måltallene i klimapolitikken.